

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра правових природоохоронних дисциплін

07-05-19

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять та самостійної роботи

з навчальної дисципліни
«МЕДІАЦІЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна
діяльність» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»
денної та заочної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІ права
Протокол № 10
від «30» червня 2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до практичних завдань та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Мельничук Ю. І., Водоп'ян Т. В. – Рівне : НУВГП, 2020. – 20 с.

Укладачі: Мельничук Ю. І., к.філос.н, доцент кафедри правових природоохоронних дисциплін;
Водоп'ян Т. В., к.ю.н., доцент кафедри конституційного права та галузевих дисциплін.

Відповідальний за випуск: Мельничук Ю. І., к.філос.н, завідувач кафедри правових природоохоронних дисциплін

Керівник групи забезпечення спеціальності Цимбалюк В. І.

ЗМІСТ

Передмова	3
1. Опис навчальної дисципліни та її структура	
1.1. Опис навчальної дисципліни	4
1.2. Тематика практичних занять	5
1.3. Контрольні заходи та засоби діагностики	6
1.4. Критерії та шкала оцінювання	6
2. Плани практичних занять	7
3. Самостійна робота студентів	11
4. Рекомендована література	13

© Мельничук Ю. І.,
Водоп'ян Т. В., 2020
© НУВГП, 2020

Передмова

Програма навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності «Правоохоронна діяльність».

Дана навчальна дисципліна є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують професійний рівень юриста.

На сьогоднішній час медіація є одним із найпопулярніших альтернативних способів врегулювання спорів, у тому числі й кримінальних. Він передбачає залучення посередника (медіатора), який допомагає сторонам кримінального конфлікту налагодити процес комунікації та проаналізувати конфліктну ситуацію.

Широке запровадження медіації в Україні потребує не тільки її нормативно-правового визнання та/або регулювання, але й набуття відповідних знань і надбання практичних навичок студентами як майбутніми юристами. В межах вивчення навчальної дисципліни здійснюватиметься аналіз світових моделей та можливостей запровадження зарубіжного досвіду у вітчизняне законодавство.

Конфлікти (спори) є невід'ємною частиною життя людини та суспільства загалом. Вимогою часу постає необхідність створення умов для вирішення спорів та захист охоронюваних законом прав та інтересів громадян. Вітчизняний та міжнародний досвід свідчить, що запровадження альтернативних методів врегулювання спорів поряд із системою правосуддя є найефективнішою передумовою вирішення правових конфліктів.

Згідно з традиційним підходом найбільш справедлива й оптимальна реакція на вчинене кримінальне правопорушення може бути визначена фахівцями в галузі кримінального правосуддя.

Перші розробники теорії відновного правосуддя почали розглядати злочин, у першу чергу, як заподіяння шкоди (конкретній особі, громаді, суспільству), тому вважали, що

метою правосуддя має бути відновлення справедливості, добрих відносин у суспільстві, а не покарання злочинця.

Уміння розв'язувати конфлікти ненасильницьким шляхом є дуже важливим для суспільства, для миробудування. А для цього необхідно опановувати навички розв'язання конфліктів. Миробудування – це складний і тривалий процес. Він починається не з закінчення війни, а набагато раніше і продовжується після підписання мирної угоди. Основою миробудування, розв'язання конфлікту є діалог, а ефективним інструментом – медіація.

1. Опис навчальної дисципліни та її структура

1.1 Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» є ознайомлення студентів з сучасними тенденціями розвитку кримінального процесу, який пов'язаний із доповненням правової системи іншим способом реагування на злочин ніж покарання; розгляд альтернативних практик вирішення кримінального конфлікту.

Завданням навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» є:

- ознайомлення з поняттям медіації (посередництва);
- вивчення правових аспектів можливості застосування альтернативного способу вирішення кримінальних конфліктів;
- ознайомлення з основними документами, що уможливають застосування медіації;
- розвиток навичок вирішення різних правових конфліктів (спорів);
- ознайомлення із тенденціями розвитку кримінального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: правові конструкції альтернатив правовому вирішення кримінальних конфліктів; національні та міжнародні документи, що регулюють порядок проведення процедури

вирішення кримінальних конфліктів; основні теоретичні праці у сфері відновного правосуддя; правові підстави та наслідки застосування відновного правосуддя.

вміти: самостійно аналізувати наукову літературу з дисципліни; самостійно ставити наукові проблеми і шляхи їх вирішення; самостійно проводити порівняльно-правовий аналіз; самостійно вирішувати суперечки і конфлікти, використовуючи оптимальний спосіб ведення переговорів чи посередництво.

1.2 Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми
Модуль 1	
Змістовий модуль 1.	
1	Способи вирішення кримінальних конфліктів в сучасному світі
2	Парадигма відновного правосуддя як альтернативна форма вирішення кримінально-правових конфліктів
3	Медіації в кримінальному процесі зарубіжних країн
4	Теоретичні засади проведення медіації в кримінальних справах
Змістовий модуль 2	
5	Історія становлення медіації в кримінальному процесі України
6	Відновне правосуддя в Україні
7	Медіація та кримінальне провадження на підставі угоди про примирення
8	Передумови та перспективи запровадження медіації в кримінальному процесі України

1.3 Контрольні заходи та засоби діагностики

При виставленні оцінок (балів) враховуються, насамперед, знання, розуміння й уміння аналізувати поняття медіації, відновного правосуддя, видів та підстав примирення, медіація в кримінальному процесі, а також формування

практичних навичок правильного застосування альтернативних методів вирішення спорів.

1.4. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю з навчальної дисципліни «Медіація в кримінальному процесі» є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставленні питання (чіткість, логічність, лаконічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних занять;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточного контролю проводиться у розрахунку від 0 до 60 балів. Основними методами оцінювання є:

- аналіз усних відповідей;
- виконання практичних завдань.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за такими критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленими до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% - завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100 балів	Відмінно
82-89 балів	Добре
74-81 балів	
64-73 балів	Задовільно
60-63 балів	
35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

2.Плани практичних завдань МОДУЛЬ І

Змістовний модуль 1

Тема 1. Способи вирішення кримінальних конфліктів в сучасному світі

План

1. Поняття альтернативи кримінальному переслідуванню.

2. Альтернативи кримінальному переслідуванню і альтернативи покаранню.

3. Основні цілі, на досягнення яких спрямовані альтернативи кримінальному переслідуванню в сучасному праві, і відповідні види альтернатив в зарубіжному праві.

4. Еволюція ідеї «кризи покарання» - парадигмальні зрушення в кримінальній юстиції XIX-XXI ст.

5. Провідні сучасні кримінологічні теорії про фактори криміналізації.

Завдання до теми: Охарактеризуйте сучасні кримінологічні теорії про фактори криміналізації.

Тема 2. Парадигма відновного правосуддя як альтернативна форма вирішення кримінально-правових конфліктів

План

1. Поняття відновного правосуддя.
2. Концептуальні і ціннісні основи відновного правосуддя.
3. Категоріальний апарат відновного правосуддя, зіставлення основних характеристик кримінальної та відновної юстиції.
4. Теорія стигматизації («ярликів») і її вплив на становлення концепції відновного правосуддя.
5. Поняття «вертикального» та «горизонтального» соціального контролю.
6. Емоції і соціальні зв'язки: роль сорому в стримуванні кримінальної поведінки і відповідальності за злочин.
7. Критика карального способу реагування на злочин в роботах Нільса Крісті і Говарда Зера.

Завдання до тема:

1. Опрацюйте те роботи Н. Крісті та Г. Зера.
2. Здійсніть порівняльну характеристику кримінальної та відновної практики.

Тема 3. Медіації в кримінальному процесі зарубіжних країн.

План

1. Світові тенденції реалізації відновних практик в кримінальному судочинстві.
2. Міжнародно-правові акти по використанню медіації у кримінальних справах та відновного правосуддя (Європейські рекомендації і документи ООН - основні положення).

3. Моделі медіації в кримінальних справах у Польщі, Франції, Німеччині, Великобританії, США, Казахстані.

Завдання до теми:

1. Опрацюйте міжнародно-правові акти по використанню медіації.
2. Здійсніть порівняння різних моделей медіації в кримінальних справах.

Тема 4. Теоретичні засади проведення медіації в кримінальних справах

План

1. Загальні характеристики медіативного методу.
2. Відмінності медіації зі сфери АВС (вирішення спорів в сфері цивільних правовідносин) і медіації у кримінальних справах / кримінальних конфліктів.
3. Поняття та принципи медіації.
4. Роль медіатора.
5. Етапи медіації.
6. Значення комунікації в процедурі медіації.

Завдання до теми:

1. Охарактеризуйте альтернативні способи врегулювання спорів.
2. Визначте та опишіть етапи процедури медіації.

Змістовий модуль 2

Тема 5. Історія становлення медіації в кримінальному процесі України

План

1. Історичні форми врегулювання конфліктів, що існували на території України.
2. Процедури примирення у часи Київської Руси, Литовського та Польського князівств,
3. Примирення за часів Радянської імперії, Радянської України та незалежної України.

Завдання до теми: підготуйте доповіді про різні історичні форми врегулювання конфліктів.

Тема 6. Відновне правосуддя в Україні.

План

1. Організаційне оформлення діяльності з проведення програм відновного правосуддя з неповнолітніми, які вступили в конфлікт з законом.
2. Правові підстави впровадження програм відновного правосуддя.
3. Процедура направлення на медіацію.
4. Наслідки застосування процедури примирення.
5. Особливості застосування таких програм відновного правосуддя як медіація між потерпілим та правопорушником, конференції.
6. Інститут пробації. Застосування пробації щодо неповнолітніх.

Завдання до теми:

1. Охарактеризуйте інститут пробації в Україні.
2. Зобразіть схематично процедуру направлення на медіацію.

Тема 7. Медіація та кримінальне провадження на підставі угоди про примирення

План

1. Угоди про примирення в кримінальному процесі України.
2. Передумови укладання угоди про примирення.
3. Процесуальний порядок укладання угоди про примирення.
4. Місце медіації в укладанні угоди про примирення.
5. Звільнення від відповідальності як наслідок примирення потерпілого та порушника.

Завдання до теми: підготуйте зразок угоди про примирення.

Тема 8. Передумови та перспективи запровадження медіації в кримінальному процесі України

План

1. Шкільні служби примирення: основні функції та механізми.
2. Проблеми застосування медіації у кримінальних справах в кримінальному процесі.
3. Стан нормативного врегулювання медіації в кримінальному процесі України та перспективи його удосконалення.

Завдання до теми: опишіть та обґрунтуйте основні проблеми застосування медіації в Україні.

3. Самостійна робота студентів

Самостійна робота є однією із складових навчального процесу, на яку припадає значний обсяг навчального часу. При цьому студент є активним учасником навчального процесу, набуває навичок самоорганізації, самостійного пошуку інформації, прийняття рішень. Правильна організація самостійної роботи дозволяє максимально індивідуалізувати навчання, підвищити ефективність навчального процесу в цілому.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного у змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не варто дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення.

Самостійна робота є важливим засобом засвоєння слухачами навчального матеріалу. Вона передбачає опрацювання наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та нормативних актів.

Формами самостійної роботи студентів є:

- доопрацювання матеріалів лекцій та опрацювання

літератури, що пропонується до вивчення по темах навчальної дисципліни;

- підготовка до практичних (семінарських занять), виконання завдань по темах практичних занять;

- підготовка письмових відповідей на питання для самопідготовки;

- робота в інформаційних мережах;

- вибір теми, складання плану та написання реферативної роботи;

- самостійне вивчення та складання конспектів по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Професійному розвитку студентів сприяє самостійне виконання творчих та практичних завдань, різноманітні форми пошукової, дослідної роботи.

Викладач систематично контролює самостійну роботу студентів: перевіряє конспекти, виконання індивідуальних творчих завдань, надає необхідну допомогу для активізації навчальної діяльності студентів.

Результативність самостійної роботи виявляється під час заслуховування та обговорення доповідей, захисту рефератів, поточного модульного контролю знань, перевірки письмових відповідей та підсумкового оцінювання успішності студентів.

Перелік тем для доповідей

1. Співвідношення правосуддя і відновного правосуддя.
2. Козацьке право про відновний підхід до розв'язання кримінально-правових конфліктів.
3. Основні форми відновного правосуддя: медіація, кола правосуддя, медіація.
4. Місце медіації у кримінальному процесі.
5. Регламентація відновного правосуддя у Рекомендації "Про розробку і здійснення заходів посередництва та відновного правосуддя в сфері кримінального судочинства" Економічної та Соціальної Ради ООН та Резолюції Економічної і Соціальної Ради ООН "Про основні принципи програми відновного правосуддя у кримінальних справах".

6. Підстави запровадження відновного правосуддя та умови його застосування.
7. Правова основа застосування відновного правосуддя в Англії, Німеччині, Польщі, Словенії.
8. Форми відновного правосуддя в Європейських країнах.
9. Інститут примирення у кримінальних справах як основна передумова застосування медіації.
10. Норми КК та КПК України як способи реалізації відновного підходу.
11. Визначення процесуальної основи медіації, її поняття та строків проведення у КПК України.
12. Право потерпілого, обвинуваченого (підсудного) на участь у медіації. Вирішення питання про зупинення провадження у справі у зв'язку з проведенням медіації.
13. Статус договору про примирення та його правові наслідки.
14. Гарантії недопустимості погіршення статусу обвинуваченого (підсудного) незалежно від участі у медіації та її результатів.
15. Компетентність медіатора
16. Моделі медіації.
17. Сторони та учасники медіації
18. Загальна характеристика медіаційної процедури. Промедіація.
19. Медіація в окремих сферах юридичної практики.

4. Рекомендована література

Базова

1. Альтернативні способи вирішення спорів у кримінальному провадженні / Волкотруб С. Г., Крушинський С. А., Луцик В. В. та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. В. Луцика. Хмельницький, 2015. 204 с.
2. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / авт.кол.: Т.Білик, Р.Гаврилюк, І.Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
3. Микитин Ю. І. Медіація – засіб профілактики злочинності серед неповнолітніх. Івано-Франківськ, 2006. 64 с.

4. Микитин Ю. І. Медіація у кримінальних справах: деякі правові аспекти. К., 2006. 84 с.

5. Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики : монографія. Київ: Алерта, 2018. 182 с.

Допоміжна

6. Айртсен И. Деятельность в области восстановительного правосудия в Европе. *Вестник восстановительной юстиции*. 2000. № 3. С. 3–9.

7. Альтернативное разрешение споров в уголовном процессе : учеб.-метод. пособие / Л. Л. Зайцева [и др.] ; под ред. У. Хелльманна, С. А. Балашенко, Л. Л. Зайцевой. Минск, 2015. 223 с.

8. Антонюк О. А. Міжнародна публічна медіація: у пошуках максимальної ефективності. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 348–354.

9. Аракелян Р. Ф. Впровадження інституту медіації в кримінальне процесуальне законодавство України : дис ... канд. юрид. наук. Ірпінь, 2019 .

10. Аракелян Р. Ф. Деякі аспекти активізації впровадження інституту медіації в кримінальному провадженні України. *Юридична наука*. 2015. Випуск № 12. С. 129–140.

11. Аракелян Р. Ф. Сучасні міжнародно-правові моделі кримінальної процесуальної медіації. *Часопис Київського університету права*. 2015. Випуск № 1. С. 240–243.

12. Аракелян Р. Ф. Трансформація вітчизняного доктринального тлумачення медіації як форми відновного правосуддя. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2015. Випуск № 11. С. 189–195.

13. Аракелян Р. Ф. Шляхи вирішення кримінальних конфліктів за сприянням інституту медіації в кримінальному провадженні. *Юридична наука*. 2016. № 1. С. 137–147.

14.Арутюнян А. А. Медиация в уголовном процессе: автореф. дисс. канд. юрид. наук : 12.00.09. М. : Москва. гос. ун-т., 2012. 32 с.

15.Біцай А. В. Участь адвоката в медіації у кримінальному провадженні у контексті реалізації права на справедливий суд. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. №2. С. 8–15.

16.Відновне правосуддя в кримінальному процесі України : навч. посіб. за ред. В. В. Землянської. Київ, 2008. 200 с.

17.Відновне правосуддя. Особливості впровадження процедури медіації: європейський досвід : навч. посіб. за ред. О. М. Боброва. К. : Наш час, 2006. 164 с.

18.Головко Л. В. Альтернативы уголовному преследованию в современном праве. СПб. : Юрид. центр Пресс, 2002. 544 с..

19.Горова А., Прокопенко Н. Програми відновного правосуддя: новий підхід до розв'язання кримінальних ситуацій. *Магістеріум. Соціальна робота і охорона здоров'я*. 2004. Вип. 15. С. 78–94.

20.Землянська В. В. Запровадження відновних підходів: зміна погляду на кримінальне судочинство. *Право України*. 2003. № 10. С. 154–156.

21.Землянська В. В. Запровадження медіації у кримінальне судочинство України. *Прокуратура. Людина. Держава*. 2004. № 6. С. 36–46.

22.Землянська В. В., Мачужак Я. В. Медіація як ефективний засіб для перевиховання та попередження злочинності серед неповнолітніх. *Науковий вісник Львівського юридичного інституту МВС*. 2004. № 2(1). С. 37–45.

23.Зер Г. Зміна об'єктива: новий погляд на злочин та правосуддя. К. : Пульсари, 2004. 224 с.

24.Зер Г. Медиация (посредничество) в случаях тяжких преступлений [пер. с англ. Н. Хариковой]. *Вестник восстановительной юстиции*. 2001. № 3. С. 25–30.

25.Іщенко О. М. Медіація в кримінальному процесі: зарубіжний досвід та перспективи України. *Науковий вісник*

Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2016. Вип. 39(2). С. 126-129.

26. Карнозова Л. М. Введение в восстановительное правосудие (медиация в ответ на преступление). Москва : Проспект, 2014. 262 с.

27. Коваль Р. Актуальні питання впровадження відновного правосуддя в правову систему України. *Адвокатура*. 2007. №1. Вип. 3-4. С. 58–64.

28. Льюфлер-Конрад К. Медіація в кримінальних справах щодо дорослих. *Відновне правосуддя в Україні*. 2007. № 2. С. 45.

29. Маерс Д. Международный обзор программ восстановительного правосудия / Пер. с англ. К.: «Пульсары», 2004.

30. Маляренко В. Т. Відновлювальне правосуддя: можливості запровадження в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2004. № 8(34). С. 34–63. 76.

31. Маляренко В. Т., Войтюк І. А. Відновлювальне правосуддя: можливості запровадження в Україні. *Відновне правосуддя в Україні: Щоквартальний бюлетень. Спецвипуск*. 2005. С. 6–32.

32. Микитин Ю. І. Медіація – ефективна складова кримінального процесу. *Відновне правосуддя в Україні*. 2007. № 1. С. 33–34. 71.

33. Микитин Ю. І. Місце медіації у кримінальному провадженні та критерії її застосування в контексті нового КПК України. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2013. Вип. 32. С. 254–261. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apvchzu_2013_32_29

34. Мищенко С. Н. Перспективы и возможности суда в восстановительном правосудии Украины. *Відновне правосуддя в Україні*. 2005. № 3. С. 15–18.

35. Назарук О. Медіаційна процедура у кримінальному процесі. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 2. Ч. 2. С. 74–80

36.Нестор Н. В. Перспективи розвитку інституту медіації в кримінальному судочинстві України: нормативно-правовий аспект. *Форум права*. 2010. № 3. С. 312-317.

37.Перекрестов В. Н. Признание вины как условие медиации в уголовном процессе. *Вестник Волгоградского государственного университета*. Серия 5: Юриспруденция. 2011. № 1 (14). С. 205–209. 104.

38.Перепадя О. В. Кримінально-правові аспекти примирення між особою, яка вчинила злочин, та потерпілим (порівняльний аналіз законодавства України та ФРН): дис. канд. юрид. наук : 12.00.08. НАН України, Інститут держави і права. К., 2003. 219с.

39.Преступление, стыд и воссоединение : учеб. пособ. под ред. Д. Брейтуэйта. М. : Центр «Судебно-правовая реформа», 2002. 310 с. 94.

40.Прокопенко Н. М. Програми відновного правосуддя як інструмент ресоціалізації осіб, які вчинили злочин. *Відновне правосуддя в Україні*. 2007. № 1. С. 79-84.

41.Прокопенко Н. М. Співпраця НДО та ССН з метою профілактики злочинності серед неповнолітніх. *Відновне правосуддя в Україні*. 2005. № 1-2. С. 98.

42.Пушкар П. В. Угода про визнання вини у сучасному кримінальному процесі: порівняльно-правове дослідження: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.09; Академія адвокатури України. К., 2005. 23 с. 93.

43.Рибалка О. В. Розвиток інституту медіації як інструменту відновного судочинства в контексті реформування Кримінального процесуального законодавства України. *Ученые записки Таврического национального университета имени В. И. Вернадского*. Сер. Юридические науки. 2013. № 2-2 т. 26. С.331-336.

44.Сегедін В. Б. Проблемні питання ролі прокуратури у впровадженні відновного правосуддя у кримінальний процес України. *Відновне правосуддя в Україні*. 2007. № 4 (8). С. 32–36.

45.Середа Г. Особливості угоди про визнання винуватості в кримінальному провадженні. *Вісник Національної акад. прокуратури України*. 2012. № 2. С. 5-9. 121.

46.Смирнова И. Г. Медиация: тернистый путь в уголовном процессе. Вестник Томск. ун-та. 2011. № 350. С. 132-136.

47.Смітєнко З. Д. Медіація як кримінально-процесуальна категорія та її застосування в кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 4. С. 130–139. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2015_4_17

48.Соловійова-Полудніцина О. Є. Проблеми застосування медіації при закритті кримінальних справ. *Право і Безпека*. 2011. № 3 (40). С. 54-59.

49.Ткачук А. Ю. Медіація у кримінальному процесі / А. Ю. Ткачук, Є. Р. Чернова. *Молодий вчений*. 2018. № 5(2). С. 649-652.

50.Турман Н. О. Моделі медіації у кримінальному процесі. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер. : Юридичні науки. 2017. Вип. 1(2). С. 159-163.

51.Цели и смысл движения за восстановительное правосудие Р. Маскудов, М. Флямер, Л. Карнозова. *Вестник восстановительной юстиции*. 2000. № 2. С. 96. 128.

52.Что может медиация. Трансформативный подход к конфликту / под ред. Р. Буша, Д. Фолджера. К.: Издатель Захаренко В.А., 2007. 264 с. 129.

53.Чурилова Ю. Ю. Использование примирительных процедур в уголовном судопроизводстве вопреки интересам сторон. Уголовное судопроизводство. 2009. Вып. 2. С. 9–10.

54.Шевченко Т. В. Про деякі питання створення ювенальної юстиції та впровадження відновного правосуддя в Україні (кримінально-правовий аспект). *Вісник Верховного суду України*. 2006. № 9(73). С. 36–40.

55.Ященко А. М. Примирення з потерпілим у механізмі кримінальноправового регулювання: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.08.; Київськ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 15 с.

Нормативно-правові акти

56. Конституція України 28 червня 1996 р.
57. Кримінальний процесуальний кодекс України 13.04.2012р.
58. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» 05.07.2012.
59. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 р.
60. Указ Президента України «Про концепцію вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів» від 10.05.2006 р № 361/2006. Офіційний вісник Президента України. 2006. № 19. Ст. 1376.
61. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.02.2008 р. «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів» від 08.04.2008 р. № 311/2008. Офіційний вісник Президента України. 2008. № 12. Ст. 486.
62. Про положення жертв у кримінальному судочинстві: Рамкове рішення Ради Європейського Союзу від 15 березня 2001 р. URL: https://issuu.com/uccg/docs/16_fr_decision_ukr
63. Про основні принципи програми відновного правосуддя у кримінальних справах: Резолюція ООН від 24 липня 2002 р. URL: http://www.commonground.org.ua/dld/RJU_bulletin/RJU_Vol.1-2.content_ukr.html
64. Про медіацію у кримінальних справах: № R(99)19 Рекомендація Ради Європи від 15 вересня 1999 р. *Відновне правосуддя в Україні*: Спецвипуск. 2005. С. 53–56.
65. Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів: Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.02.2008: Указ Президента України від 08.04.2008 № 311/2008. Офіційний вісник Президента України. 2008. № 12. С. 486
66. Про практику застосування судами законодавства, яким забезпечені права потерпілих від злочинів: постанова

Пленуму Верховного Суду України № 13 від 2 липня 2004 р.
Інформаційний сервер Верховного Суду України. URL :
<http://www.scourt.gov.ua/>

13. Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України URL: <http://rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України URL::
<http://www.kmu.gov.ua>.
3. Верховний суд URL: <http://www.scourt.gov.ua>.
4. Європейський суд з прав людини URL:
<http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень URL:
<http://www.reyestr.court.gov.ua>.
6. Микитин Ю. І. Медіація у кримінальних справах: деякі правові аспекти. К., 2006. URL:
http://aau.edu.ua/static/III/texts/mediation/mykytyn_monograph.pdf
7. Альтернативні способи вирішення спорів у кримінальному провадженні / Волкотруб С. Г., Крушинський С. А., Луцик В. В. та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. В. Луцика. Хмельницький, 2015. 204 с. URL:
http://univer.km.ua/doc/AVS_u_kriminalnomu_provadzhenni.pdf
8. Digital repository of National University of Water And Environmental Engineering / Електронний репозиторій Національного університету водного господарства та природокористування URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua>.